

Ένας απροσδόκητος θάνατος στους Μασάι. (Κατήχηση στους Μασάι - †Μητροπολίτου Κένυας, Μακαρίου)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Κένυας κ. Μακάριος με όρφανά της φυλής Μασάι.

Δε θα μπορούσα να διανοηθώ, όταν μελετούσα και έγγραφα μερικές ιστορικές πληροφορίες, ότι σ' αυτή την Αφρικανική φυλή, την τόσο όμορφη, σημαντική και αρχαϊοπρεπή, θα ανακάλυπτα ένα τόσο συγκλονιστικό έθιμο, το οποίο πραγματικά με απασχολεί μέχρι σήμερα, όταν θυμούμαι τις διηγήσεις των Μασάι.

Σε έρευνες που έκανα, εντυπωσιάστηκα από τον πλούτο και την κουλτούρα των Μασάι, που δε συναντούμε σε άλλες αφρικανικές φυλές. Έδωσα, στο παρελθόν, αρκετές πληροφορίες για τη ζωή και τις δραστηριότητές τους. Όμως, όταν τεθηκε το ερώτημα «τι κάνουν οι Μασάι τους νεκρούς τους;», μου ήρθε μια κεραυνοβόλα απάντηση! Πριν 50 χρόνια ακόμη, ίσως και λιγότερα, στις περιοχές όπου κατοικούν οι Μασάι, δεν υπήρχε καν θέμα ταφής των νεκρών.

- Τι έκαναν, λοιπόν, τους νεκρούς τους οι Μασάι; ρώτησα έναν αρχηγό.
- Πετούσαν το σώμα του νεκρού στο δάσος, με την ευχή να το φάνε οι ύαινες και τα άλλα άγρια ζώα, μου απάντησε.

Σ' αυτό το σημείο διέκοψα τη συζήτησή μου και σκέφτηκα να δούμε τα πράγματα

όπως έχουν σήμερα, για να αποφύγω την τόσο τραυματική εμπειρία που μου προκάλεσε η πληροφορία αυτή. Ευτυχώς, με την άφιξη του Χριστιανισμού, το έθιμο αυτό εξέλιπε. Έτσι, είχα την ευκαιρία, στο πέρασμα περισσότερων από 30 χρόνων αφ' ότου γνώρισαν την Ορθοδοξία, να δω και να ζήσω από κοντά το θάνατο πολλών ανθρώπων.

Είναι γεγονός ότι τα έθιμα της κηδείας διαφέρουν από τη μια φυλή στην άλλη. Οι περισσότερες φυλές δίνουν την εντύπωση ότι ο θάνατος είναι ένα γεγονός μεγάλης χαράς.

Τελευταία, είχα την ευκαιρία να παρευρεθώ σε μια κηδεία ενός νεαρού Μασάι, τον οποίο γνώριζα και ο οποίος ενδιαφερόταν το επόμενο ακαδημαϊκό έτος να έρθει να φοιτήσει στην ορθόδοξη πατριαρχική μας σχολή. Ο Γιώργος ήταν ένας νέος με σπάνια πνευματικά χαρίσματα και ήδη είχα αρχίσει να κάνω σκέψεις ότι μια μέρα το παιδί αυτό θα γινόταν ένας καλός ιερέας και θα βοηθούσε τις κοινότητες των Μασάι. Για άγνωστους λόγους, ενώ του μίλησα την προηγούμενη μέρα του θανάτου του, δε μου αποκάλυψε ότι κάτι δεν πήγαινε καλά στην υγεία του και, ενώ βρισκόμουν σε περιοδεία στη δυτική Κένυα, μου τηλεφώνησε ο νεότερος αδελφός του και μου ανακοίνωσε ότι, κάτω από άγνωστες συνθήκες, παρέδωσε το πνεύμα του. Για να μπορέσω να παραστώ στην κηδεία, διέκοψα την περιοδεία μου και έφθασα αμέσως στο χώρο όπου θα γινόταν. Κόσμος πολύς, εκατοντάδες Μασάι, με τις παραδοσιακές τους στολές, περικύκλωναν το χώρο. Ιδιαίτερα, οι νέοι της ίδιας ηλικίας με το Γιώργο.

Αφού κάναμε την εκκλησιαστική κηδεία, ακολούθησαν ομιλίες τόσο από τους συγγενείς του όσο και από τις αρχές του χωριού. Η όλη ατμόσφαιρα δεν ήταν καθόλου χαρμόσυνη, όπως συμβαίνει σε άλλες φυλές, όπου χορεύουν και τραγουδούν ασταμάτητα, για ώρες πολλές. Οι Μασάι ήταν τελείως διαφορετικοί. Δεν παρατήρησα καμιά κουλτουριάρικη τελετή με τα γνωστά παραδοσιακά τραγούδια και χορούς. Απεναντίας, οι άνθρωποι ήταν σιωπηλοί και παρακολουθούσαν με κατάνυξη, ιδιαίτερα την ομιλία του επισκόπου.

Δεν ήταν η πρώτη φορά που μου δόθηκε αυτή η ευκαιρία να μιλήσω σε κηδεία των Μασάι. Και στις προηγούμενες περιπτώσεις, η κηδεία ήταν πάλι για νέους, οπότε εκμεταλλεύτηκα την περίπτωση να τονίσω τη μεγάλη ευαισθησία που έχουν συνήθως οι άνθρωποι σε αυτές τις περιπτώσεις, γνωρίζοντας ότι οπωσδήποτε ο θάνατος ενός νέου προκαλεί βαθιά θλίψη, όχι μόνο στους συμπατριώτες αλλά περισσότερο στα μέλη της οικογένειάς του.

Ήταν ακόμη μια ευκαιρία, κάνοντας μια σύντομη αναδρομή, να υπενθυμίσω στους παλαιότερους το αρχαίο έθιμό τους, όταν δηλαδή έριχναν το νεκρό χωρίς δεύτερη

σκέψη στο δάσος, για να γίνει το σώμα του τροφή για τα άγρια ζώα. Είναι γεγονός, μέσα από μελέτες που έγιναν, ότι οι Μασάι, από αρχαιοτάτων χρόνων, περιφρονούσαν το θάνατο. Αυτός ήταν και ο λόγος που επικράτησε αυτό το έθιμο. Δηλαδή, για να μην πολυσκέφτονται, να βασανίζονται τη σκέψη τους, να λυπούνται και ίσως ακόμη να ξοδεύονται, έβρισκαν αυτή τη λύση. Στην πραγματικότητα, ήταν υλιστές και δεν είχαν βαθιά πνευματική εμπειρία. Η πνευματικότητά τους μπορούσε να χαρακτηριστεί πλούσια και σπάνια, μόνο μέσα από τη δική τους πραγματικότητα, δηλαδή έδιναν την εικόνα του «αγαθού αγρίου», έτσι όπως την περιέγραψαν οι συγγραφείς του 18ου αιώνα, ο Ρουσώ και ο Βολταίρος.

Έτσι λοιπόν, εκείνη τη μέρα, ήθελα να μεταφέρω το μήνυμα της ανάστασης των νεκρών, επειδή γνώριζα ότι παρευρίσκονταν στην κηδεία άνθρωποι όλων των ηλικιών και ποικίλων πεποιθήσεων βαπτισμένοι, αβάπτιστοι, μορφωμένοι, αμόρφωτοι. Ίσως, εκείνη τη μέρα, οι άνθρωποι αντιλήφθηκαν, για πρώτη φορά, πόσο μεγάλη σημασία δίνει η Ορθοδοξία στο πρόσωπο του ανθρώπου, αναγνωρίζοντάς τον σαν εικόνα του Θεού. Οπωσδήποτε, για τα δικά τους δεδομένα, αυτό αποτελούσε μια καινούργια ελπίδα, που άνοιγε νέους ορίζοντες για την πνευματική τους κατάρτιση και άνοδο. Μην ξεχνάμε, λοιπόν, ότι μιλάμε για ανθρώπους που πριν μερικά χρόνια είχαν άγριες διαθέσεις απέναντι στους συνανθρώπους τους, γι' αυτό και δε στοίχιζε τίποτε σ' αυτούς η οποιαδήποτε κατάσταση τους οδηγούσε στο θάνατο.

Εκείνο το οποίο με εντυπωσίασε ήταν η τάξη που επικρατούσε, η σοβαρότητα και η άκρα σιγή, χωρίς θόρυβο, χωρίς φωνασκίες, χωρίς χορούς, χωρίς τραγούδια. Ήσυχα κατέβασαν το φέρετρο του νεαρού νεκρού στον τάφο, το σκέπασαν με το σκληρό εκείνο χώμα της Μασαϊκής γης και στη συνέχεια, σιωπηλά, αποχώρησαν. Μετά την κηδεία, καθίσαμε κάτω από ένα δέντρο, όπου με περικύκλωσαν οι νέοι και άρχισαν να μου κάνουν ερωτήσεις για την άλλη ζωή, για την ανάσταση των νεκρών, έτσι όπως τους περιέγραψα στην ομιλία μου. Έδειξαν τόσο ενδιαφέρον και κατανόηση, που αντιλήφθηκα ότι έλειπε έντονα από τους ανθρώπους αυτούς η κατηχητική διδασκαλία και το βάθος της ορθόδοξης πνευματικότητας, σε σχέση με τον θάνατο. Σκεφτόμουν ότι ήταν η πιο κατάλληλη στιγμή, τουλάχιστον για τους νέους, να τους δώσω αυτό το μήνυμα της ελπίδας, της αιωνιότητας και της προσδοκίας, της ανάστασης των νεκρών κατά τη δεύτερη παρουσία του Χριστού.

Μακάρι οι προσπάθειες αυτές που κάνουμε, όχι μόνο με τους Μασάι αλλά και με τις άλλες φυλές, να μπορέσουν να προσφέρουν το πραγματικό νόημα της Ορθοδοξίας στις ψυχές των ταλαιπωρημένων αυτών ανθρώπων, που ποθούν να γνωρίσουν και να γευθούν τα νάματα και το ήθος της Ορθόδοξης πίστης μας ως της μόνης, μιας, αγίας, καθολικής και αποστολικής Εκκλησίας.

† Ο Κένυας Μακάριος

Από το περιοδικό: «Εξωτερικής Ιεραποστολής». Τριμηνιαία έκδοση της Αδελφότητας Ορθοδόξου Εξωτερικής Ιεραποστολής. Τεύχος Ιουνίου 2014.

Σημείωσις

Οι φιλή των Μασάι ζει στην περιοχή των συνόρων Κένυας - Τανζανίας. Υπολογίζονται περίπου στις 900.000 και στις δύο χώρες. Παρόλο που οι κυβερνήσεις προσπαθούν να πείσουν τους Μασάι να εγκαταλείψουν τον ημινομαδικό τρόπο ζωής, αυτοί επιμένουν στα ήθη και έθιμά τους. Μάλιστα η ικανότητά τους να καλλιεργούν σε ερήμους και δασικές εκτάσεις, έχουν κάνει πολλούς να πουν ότι ο τρόπος ζωής των Μασάι είναι η απάντηση στην αλλαγή του κλίματος που παρατηρείται στον πλανήτη μας!

Πηγές: ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΟΡΕΙΑ- fdathanasiou.wordpress.com